

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

MTK-Etelä-Pohjanmaa (jatkossa lyhennettynä MTK-EP) on tutustunut lausunnolla olevaan esitykseen. Kiitämme mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja esitämme kunnioittaen seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta. Lisäksi ehdotetaan muutettavan lakia ammatillisesta koulutuksesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta.

MTK-Etelä-Pohjanmaa toteaa, että luonnonvara-alan koulutus on erittäin tärkeää maamme ruoantuotannon, energiantuotannon ja huoltovarmuuden kannalta. Luonnonvara-alan jatkuvuutta ei turvata ilman luonnonvara-alan osaajia. Maa-, puutarha- ja metsätaloussektorilla on jo nyt pulaa osaavista työntekijöistä. Lähivuosina luonnonvara-alalta eläköityy myös merkittävä määrä henkilöitä, joten alan koulutuksen edellytyksistä huolehtiminen on tärkeää. MTK-EP muistuttaa, että hallitusohjelman kirjauksien mukaan huoltovarmuuskriittisten alojen koulutus tulee turvata.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että lausunnolla olevan esityksen mukainen rahoituksen uudistuksen kustannuskorien sijoittelu vaarantaa luonnonvara-alan koulutuksen. Lähes kaikki maa-, metsä, hevos- ja puutarhatalouden perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannuskorisijoittelut ovat heikentyneet. Muutoksen vaikutukset tulee tarkistaa alakohtaisesti, jotta huoltovarmuuden kannalta tärkeitä toimialoja ei ajeta alas Suomesta.

MTK-Etelä-Pohjanmaa toteaa lisäksi, että koulutuksen kustannusten jyvityksessä on valuvika, joka ei anna oikeita lähtölukuja koulutusten kustannusten jaosta. Luonnonvara-alan koulutuksessa tarvitaan koneita, kalustoa ja rakennuksia. Opetusmaatilat, -metsät, -tallit ja -puutarhat ovat vain luonnonvara-alan koulutusta varten. Kustannusjaon ohjeistuksen ja käytäntöjen vuoksi jyvitettyt kustannukset eivät kohdistu luonnonvara-alan koulutukseen täysimääräisenä, vaan osin koulutuksen järjestäjän muihin kustannuslajeihin. Myös henkilökunnan kulut eivät kohdistu oikein. Näin ollen alan koulutus näyttäytyy OPH:n kustannustietoraporteissa halvempaan, mitä se todellisuudessa on.

Edellä mainitun perusteella MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että Maa-, puutarha- ja hevostalouden kustannustietojen kohdentamisen ohjeet tulee muuttaa ja oppimisympäristöjen kustannukset kohdentaa niihin koulutuksiin, joihin oppimisympäristöt kuuluvatkin.

MTK-Etelä-Pohjanmaa on huolissaan, että rahoituksen uudistuksen rahoituskorien muutokset johtavat opetusmaatilojen lakkautuksiin ja oppilaitosten toimintaedellytysten loppumiseen.

MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että kertoimia tulee tarkistaa ja maa- ja metsätalouden perustutkinnot tulee palauttaa koriin 4. Luonnonvara-alan koulutuksen ammatillisten perustutkintojen kustannustaso tulee säilyttää nykyisellään, jotta huoltovarmuuskriittisten alojen koulutus ja osaaminen turvataan.

MTK-Etelä-Pohjanmaa toteaa, että asetusluonnoksessa ehdotetaan lähes kaikkien ammatti- ja erikoisammattitutkintojen siirtämistä rahoituskoriin 1. Lakiluonnoksen tavoitteena on, että aikuisopiskelijat suorittaisivat perustutkintojen sijaan ammattitutkintoja ja valmistuisivat nopeammin. Luonnonvara-alalla osaamisen hankkiminen edellyttää kuitenkin alan vaihtajiltakin toimivia oppimisympäristöjä ja käytännön harjoittelua. Laadukkaan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen opetus ei luonnonvara-alalla ole mahdollista korin 1 kertoimella. Tämän perusteella MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että luonnonvara-alan AT- ja EAT-tutkinnot tulee siirtää koriin 2.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

Lopuksi MTK-Etelä-Pohjanmaa toteaa, että monialaiselle koulutuksen järjestäjälle yksittäisten koulutuskertoimien muutokset eivät ole yksin ratkaisevia, vaan kokonaisuus ratkaisee. Sen sijaan luonnonvara-alan koulutuksenjärjestäjille rahoitusleikkaus on kohtuuton. Luonnonvara-alalle oppilaitoksille rahoitusmuutos aiheuttaa noin rahoitusleikkauksen 20- 27% siinäkin tapauksessa, että kaikki opiskelijapaikat täyttyvät ja kaikki opiskelijat valmistuvat. Tämä leikkaus tulisi siis kehysriihessä päätetyn 100 miljoonan euron päälle.

MTK-Etelä-Pohjanmaa ry

Yrjö Ojaniemi

toiminnanjohtaja

Ojaniemi Yrjö
MTK-Etelä-Pohjanmaa ry